

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky David Vopřada, Dr.

Autor/autorka práce: Emanuel Vittek
Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
Název práce: Farní společenství u kostela svatého Ignáce z Loyoly v Praze
v letech 1950–1990
Vedoucí práce: prof. PhLic. Vojtěch Novotný, ThD.
Rozsah práce: 120 NS

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☐	☒
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☐	☒	☐
B. Obsahová kritéria				

Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☐	☒
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☐	☒
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☐	☒	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

Hodnocení práce v příloze na následující straně.

Doporučení práce k obhajobě	nedoporučuji
Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji	

Datum: 23.5.2015

Podpis:

Student předkládá napodruhé svou práci věnovanou velice zajímavému tématu dějin jedné z významných pražských farností v období komunismu, kdy byl vlivem režimu a zasahování státní moci život tohoto farního společenství vážně zasažen. Jak jsem uvedl již ve svém prvním oponentském posudku, téma dějin farnosti u sv. Ignáce, spojené též s dějinami Tovaryšstva Ježíšova, které se o farnost historicky staralo a stará, bylo dobře vybráno a slibovalo značný přínos ke studiu církevních dějin v Československu v letech 1950–1990. Ve svém závěrečném hodnocení jsem však musel konstatovat, že předkládaná diplomová práce nenaplnila ambici vyplnit mezeru v poznání života církve v období komunismu. Kritizoval jsem především špatnou gramatickou úroveň práce, metodologické nedostatky v bibliografickém aparátu i přístupu k archivním materiálům. Student se v reakci na nepřilíš lichotivé posudky vedoucího práce i mě jako oponenta rozhodl svou práci před obhajobou stáhnout a přepracovat ji.

Předpokládal jsem, že si student vezme k srdci výhrady přítomné v oponentském posudku, a pokud mu snad nebude některý z požadavků na kvalitní diplomovou práci jasný, má možnost se se mnou na fakultě spojit a problematická místa konzultovat. Vedoucí práce mi také přeposlal studentův email, kde byl tázán na smysl mých výhrad, a na tento email jsem odpověděl. Byl jsem však velmi překvapen, že se na mě student neobrátil přímo a na můj email ze 4.3. t.r. mi neodpověděl. Nepokládám to právě za nejšťastnější přístup, ale v dobré víře jsem očekával, že mé podněty z posudku i emailu budou do práce zapracovány.

Nyní ovšem ke stavu práce, v níž byla podruhé odevzdána. V původním posudku jsem kritizoval jazykovou úroveň práce a zvláště hrubé gramatické chyby. Je vidět, že určité stadium práce bylo jazykově korigováno, avšak následně se do ní opět dostaly některé chyby, např. interpunkce: s. 26 „pojednáme i o tom kdo všechno“.

Důležitá část výtek se týkala bibliografie. Ačkoli jsem na to výslovně upozorňoval, autor práce sice částečně pozměnil svůj bibliografický aparát, který však zůstává nesystematický, nejednotný a nesleduje citační úzus studentských prací na KTF. Velmi odbytě působí závěrečný přehled bibliografie. Jakýsi o dodržení citačního úzu tu ovšem je: v pozn. 1 na s. 9 (pouze jedna chyba oproti oficiálnímu citačnímu úzu), avšak u toho bohužel končí, s přibývajícemi stránkami snahy o opravu chybného aparátu mizí (např. s. 45). Z jakéhosi záhadného důvodu má student stále chybně za to, že je zvykem jednotlivé prvky bibliografické citace oddělovat středníkem. Kapitoly o sobě jsou internetové odkazy: student nerozlišuje jejich závažnost a pozornější pohled na ně odhalí, že zřejmě nezná taková periodika jako *Teologické texty*, kde článek uvádí pouze podle internetového odkazu (s. 82 pozn. 285). Taková neznalost je mi po pěti letech teologického studia nepochopitelná.

Některé z přímých citací jsou velmi zvláštní, např. převzatá bibliografie O. Polácha na s. 46–47, ale bylo by možné zmínit také další přímé citace, které vypovídají spíše o neochotě text parafrázovat a zasadit koherentně do vlastního textu – to platí zvláště o medailonech v kap. 3, kde jsou velké části textu doslova ocitovány z archivních pramenů a nejsou nijak přepracovány (namátkou s. 42); na tuto potíž jsem již ve svém minulém posudku upozorňoval.

Vedle toho nutno konstatovat, že anglické résumé na s. 3 je nejen gramaticky chybné, ale vlastně nesrozumitelné (není to tedy ani „czenglish“). Stále si také nejsem jist, zda student všude ví, co píše, namátkou s. 39: „časopisecká studia“. Studenta jsem upozornil

na rozhovory s L. Armbrusterem, které se v práci skutečně objevují. Přesto i ve zmíněných dvou citacích, stejně jako v dalších užitých archivních pramenů zůstává má námitka, že student k pramenům přistupuje nekriticky a nepoučeně. Stále se často omezuje na prostou citaci archiválií, avšak tyto přímé citace nedostatečně uvádí, nezasazuje je do kontextu a nehodnotí. Vzhledem k tomu, že jsem se dozvěděl o působení studenta ve farnosti u sv. Ignáce, dal by se předpokládat nějaký reálný zájem o toto společenství, v němž slouží, avšak ten na jeho přístupu k této práci postrádám. To lze pozorovat např. v kap. 3, kde se u mnoha medailonků student omezuje na informace z jediného pramene, zvl. *Almanachu pražské arcidiecéze* a nedá si práci s tím tento svůj jediný pramen konfrontovat s dalšími svědectvími, opět jako příklad „Další významná data v životě P. Jiřího Skoblíka“ na s. 50.

Stejně tak trvá i má námitka, že v kap. 3 studentem předložená bibliografie je v dané podobě bezcenná, neboť autor není schopen rozlišit mezi závažností různých bibliografických položek. Domnívám se také, že student často prostě přejímá osobní svědectví osob, které jsou v zásadě nepřiznaným přepisem a které prozrazují zbytky mluveného projevu, např. na s. 90 věta: „I několik originálů.“ Podobně i na další straně z líčení ing. Blably odstavec o zakoupení hudebnin za 5 marek, který je sice pěknou historkou, ale v této práci a) nepřiznanou, b) nepřiliš závažná k pojednávanému tématu (s. 91). V práci lze mimoto najít tvrzení, která jsou z odborného hlediska bezcenná či nevhodná, např. s. 27: „Člověka mohlo při čtení těchto řádků napadnout, že být knězem bylo vlastně lukrativním povoláním a že jim tehdejší stát nijak neškodil, ba naopak, spíš je podporoval. Dnes již víme, že tomu tak nebylo.“ Autor má ve zvyku svá tvrzení podobného typu nijak nezdůvodňovat, ale říká „dnes už víme“ je hodně vágní a pochybný přístup v práci, která má studenta naučit mj. kritickému uvažování. Způsob přístupu k pramenům a k osobním rozhovorům v kap. 3 a 5 nelze označit jinak než jako kompilační.

Práce obsahuje i závažné faktické omyly: např. s. 34: „A tak byl v červnu 1987 Mírovým hnutím kněžského duchovenstva vytvořen plán na přestavbu Kněžského domova.“ To, že se ono hnutí jmenovalo jinak („katolického“) je jedna věc, druhá je, že od r. 1971 bylo jeho následovníkem SKD PiT.

Student v závěru konstatuje: „Domnívám se, že se v této práci podařilo vytvořit ucelený přehled dějin kostela sv. Ignáce i rezidence jezuitů v době komunistického režimu v letech 1950–1989. Tedy sepsat jakousi kroniku kostela a rezidence, která v tomto období není vedena.“ Na vytvoření jakési kroniky místní farnosti by to snad mohlo stačit: to však není záměrem diplomové práce, která musí splňovat náročnější kritéria. Ucelený přehled dějin kostela student nebyl schopen přinést a způsobem přístupu k pramenům a svým povrchním přístupem k nim, který rezignoval na kritickou funkci rozumu, kterou měl práci prokázat, požadavkům diplomové práce nedostál. Navíc se domnívám, že nedůslednost, s níž bylo především k bibliografickým citacím, ale též k dalším požadavkům na práci přistupováno, je svědectvím o tom, že přístup k práci byl ze strany studenta velmi lehkomyslný a laxní, motivovaný spíše snahou text dodat v obhajitelném stavu, ovšem tento postoj je již sám o sobě těžko obhajitelný.

Student měl příležitost během čtyř měsíců práci výrazně vylepšit, zůstalo však pouze u rychlých a povrchních úprav; práce se od původní verze, kterou jsem k obhajobě nedoporučil, zásadně neliší. Proto se ani mé stanovisko k práci nemění a kvůli závažným nedostatkům ji k obhajobě nedoporučuji.